

16

HAT ÉVE

Végig a körutakon éjszaka is szinte nappali fényvel világítják meg a neonlámpák a kirakatokat. Új, a réginél szebb Lánchíd ível át a Dunán, a többi hidak sűrűsödő sorában. Nemsokára új földalatti vasutunk állomása díszíti majd a Sztálin-teret. A Dunaparton ápolt parkok, vidám játszótérek. A kongresszusi verseny lendületével dolgoznak a gyárak. Gyönyörű, új házak mindenfelé. Ez Budapest 1951 februárjában. Az utcán járó jólöltözött, mosolygóarcú emberek azonban sohasem felejtik el, hogy ma hat esztendeje a Körút elhagyott csatatér volt, áthághatatlan romok között temetetlenül heverő holttestekkel, a Duna sötéten hömpölygő vize felrobbantott hidronsokát mosott, nemcsak vilámosközlekedés nem volt, de a villany sem működött, a Dunaparton végig és mindenütt az egész városban rommá bombázott, a visszavonuló nyilas és náci bitangoktól felrobbantott házak roncsai meredeztek az ég felé. Gyáraink, műhelyeink üresen tátongtak, mert a fasiszta rablók még azokat a gépeket is kilopták és nyugatra szállították, amelyekkel az életet megindíthattuk volna. S akkor a mai jólöltözött, vidám emberek az átélt szörnyűségek hatása alatt még élelemgyűjtésre is alig mertek kibújni az óvóhelyek homályából.

A rettegés csak akkor oldódott fel bizalmatlan reménykedéssé, amikor az emberek a közöttük járó szovjet katonákra tekintettek, akiknek szavát nem, de meleg mosolyát annál inkább megértették. Az éhség kínja csak ott enyhült, ahol a vöröscsillagos hősök nyújtottak át nagy karéj kenyeret az elgyötörteknek. A gyermeksírást csak akkor hallgattat el, amikor a felszabadítók — vörösszöke leningrádiak, csontosarcú tatárok, szálfatermetű szibériaiak, nagyszerű szovjet emberek — karjukra vették az apróságokat és valahonnan bőzubbonyú zsebükben mindig előkerült számukra egy-egy cukor, szívből egy-egy jó szó.

Másfélhónapos ostrom után, amikor a kommunisták hívó szavára a főváros életben maradt lakossága kibújt a pincéből és széttekintett, sok embert fogott el a csüggedés, a kétségbeesés azért, hogy ezt a várost évtizedek alatt sem lehet romjaiból felépíteni. S valóban a pusztítás szörnyűsége volt. A Szovjet Hadsereg mindent megtett, hogy a várost ettől a pusztulástól, lakóit a szenvedésektől megkímélje. Amikor az ostromgyűrű bezárult, amikor a bennszorult fasiszta fenevad helyzete reménytelenné vált, a szovjet parancsnokság parlamentereket küldött, hogy megmentse a várost és lakóit. A válasz az embertelen fasiszta vérlázító válasza volt: a szovjet parlamentereket orvul meggyilkolták. Sztálin elvtárs parancsot adott, hogy a nehéztüzérség pusztító tüzétől kíméljék meg Budapestet, s az utcáról utcára, épületről épületre vívtól harcokban életünk megkíméléseért, városunk megmentéséért 15.000 szovjet hős halt hősi halált. Így védte a Szovjet Hadsereg Budapest lakosságát, melyet a fasiszta banditák gyilkolással pusztítottak, hidaink, felrobbantásával fojtogattak.

De másfélhónapos hősi harc után Sztálin elvtárs napiparancsa hírül adta: *»A második ukrainai arcvonal csapatai, a harmadik ukrainai arcvonal csapatainak közreműködésével a nagy város nehéz terepviszonyai közepette lefolyt másfélhónapi kemény ostromzár és harc után, február 13-án teljesen szétzúzták a bekerített ellenséges helyőrséget és ilyen módon teljesen elfoglalták Magyarország fővárosát, a németek sztratégiai fontosságú gócpontját...»* Ezen a napon Moszkvában 324 ágyú 24 üdvlövése köszöntötte a budapesti harcok győzelmes hőseit s a felszabadult város lakosságának, az egész ország minden fiának szíve mászoros örömmel visszhangozta a moszkvai díszület. Rettenetesen sötét volt az éjszaka, amit átélt ez a város, de már tudta, hogy az éjszakára csodálatos évszázados álmokat megvalósító hajnal következik. Az alélt városba új életet hozott a Kommunista Párt, megindította a vérkeringést, kihozta az embereket a pincéből, megszervezte az ellátást, megindította a termelést, földet juttatott a dolgozó parasztnak, s elindította dolgozó népünk az újjáépítés nagy munkáján át a szocializmus építésének gyönyörű távlatai felé.

Ma, amikor a hat évvel ezelőtti romváros helyén a réginél szebb, új szocialista fővárosunk növekszik munkánk nyomán, nem feledkezünk meg, mert fővárosunk, országunk akkori rombadöntőinek régi felbujtói

minden erejüket megfeszítik, hogy a háború pusztításait és szenvedéseit újra az emberiségre szabadítsák. Nem feledkezhetünk meg róla egy pillanatra sem, amikor az amerikai háborús gyujtogatók új szövetségeket kötnek a régi gyilkosokkal és robbantókkal, a náci tábornokokkal, politikusokkal és iparmágnásokkal, amikor »előretolt helyőrségük«, a Tito-banda itt áll határainkon és napról napra újabb gyalázatos provokációt követ el ellenünk — békénk ellen.

Vörös Csepel, Angyalföld és Budapest többi felszabadított munkásnegyedeinek dolgozói boldogan vállaltak minden áldozatot, hogy bebizonyítsák: a szovjet hősök nem ontották vérüket méltatlanokért. Pártunk vezetésével keményen eltiportuk azokat, akik a dolgozóktól vissza akarták rabolni a gyárat, a dolgozó paraszttól a földet, azokat, akik a népi nyomó rendszert akarták visszaállítani. Lelepleztük a jobboldali szociáldemokratákat, akik éket akartak verni a munkásosztály soraiba, hogy annál könnyebben szolgálhassák ki kenyéradó gazdáikat, az imperialistákat. Aldozatos harcban győztük le a háborúból ránkmaradt szörnyű örökséget, inflációt, áruhiányt, gazdasági és politikai visszamaradottságunkat. S amikor győzelmes csatáit vívta dolgozó népünk, példaképül, kimeríthetetlen erőforrással mindig a felszabadító szovjet katonákra gondolt, azokra, akik vérüket hullatták, akik a legnagyobb áldozatoktól sem riadtak vissza, hogy elhozzák a győzelmek előfeltételét: a szabadságot. Amikor dolgozó népünk romjaiból, új életre keltette gyárait, amikor az újjáépítés hároméves tervét sikerrel befejezve, az új építés új diadalainak ötéves tervét valósítja meg, amikor munkaversenyrel, Sztahánov-mozgalommal, a munkához való új szocialista viszony kialakításával, a Párt kongresszusára készülés lelkesedésében, a munka termelékenységét eddig nem látott magasságokra növeli, amikor saját jólétét, kultúráját emeli, hazáját erősíti és vérteli fel új támadások ellen — minden új eredménynél jobban és jobban elmélyül benne a hála érzése a felszabadító szovjet hősök iránt. Mert a felszabadítók nemcsak a diadalok lehetőségét adták meg nekünk, de azóta szüntelenül arra tanítanak minket, élhetünk helyesen a tőlük kapott szabadsággal.

A magyar dolgozó nép pontosan fel tudja mérni, mit jelent számára az, hogy a szovjet csapatok szabadították fel. Fel tudja mérni nemcsak azon, ami a hat év előtti február 13-án megelőző másfél hónap, Budapest ostroma alatt történt, nemcsak azon, amit azóta itthon tapasztalt, de azon is, amit azóta szerte a világban lát. Népünk nemcsak azért hálás a Szovjet Hadseregnek, Sztálin elvtársnak, mert áldozatok árán is kímélte fővárosunkat s nemcsak azért, mert a rombadölt városban segített népünknek talpraállni. Jól látja azt is, mi történik azokban az országokban, ahol a hitleri banditák nyomába az amerikai »hódítók« léptek. Nem felejt el a görög polgárháború véres eseményeit és a görög nép mártírságát. Jól látja a fasiszma új provokációit, a gyilkos terrort és a növekvő munkanélküliséget Olaszországban, Franciaországban és a többi marshallizált országokban. Világos előtte, mit jelent az amerikai uralom Nyugat-Németországban, Japánban, Jugoszláviában, Ökölbeszorított kézzel gondolt arra, milyen sorsra juttatta az amerikai agresszió Koreát. S amint széttekint az imperialisták világában, százsorosán, ezerszeresen eltölti a szeretet a Szovjetunió iránt, amely felszabadító fegyvereivel a békés munka, az építés lehetőségét hozta el számára s amely az imperialisták minden provokációjával szemben azóta is legfőbb öre, legszilárdabb biztosítéka ennek a békés munkának.

A felszabadult Budapest népe — az egész ország népével együtt —, ha szabadságról beszél: a Szovjetunióra gondol. Ha Pártól beszél, a Szovjetunió hálás azért, hogy legjobbjait a szörnyű üldözések elől megmentette, hogy tapasztalataival tanítja, gazdagítja, az ország ügyeinek helyes intézésében irányt mutat számára. Ha építésről beszél, a Szovjetunió hálás, hogy lehetővé tette és szüntelenül segítette ebben. Ha békéről beszél, a Szovjetunióban bízik, mint megingathatatlan erősségben. Így él népünk minden eszményében, minden tetteiben a felszabadító szovjet ember, aki hat esztendővel ezelőtt küzdte fővárosunkból a robbantókat és gyilkosokat s akinek ereje tartja távol ma is otthonainktól, gyárainktól az új háború tüzét.